

Stockholm den 15 augusti 2022

R-2022/0819

Till Miljödepartementet

M2022/00531

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 13 april 2022 beretts tillfälle att avge yttrande över Naturvårdsverkets skrivelse Förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet.

Sammanfattning

Advokatsamfundet har ingen erinran mot de förslag som lämnas i skrivelsen, med undantag för den del som avser införandet av krav på A-skylt för yrkesmässiga tillståndspliktiga avfallstransporter genom en ny bestämmelse i avfallsförordningen (2020:614). I denna del anser Advokatsamfundet att förslaget är missriktat med utgångspunkt i den problembeskrivning som lämnas. Förslaget torde endast medföra en extra belastning för den som redan har uppfyllt ett antal rättsliga åtaganden, utan att i praktiken komma till rätta med de problem som identifierats i skrivelsen. Därtill kommer att det redan i skrivelsen noteras att det kvarstår problem med definitioner som i dagsläget inte skulle medge en rättssäker tillämpning. Advokatsamfundet ser därför inte att förslaget bör genomföras i denna del.

Synpunkter

I skrivelsen tas till utgångspunkt för de förslag som lämnas bl.a. att mörkertalet vad gäller illegal avfallshantering, både nationellt och gränsöverskridande, bedöms vara

stort eftersom det är troligt att det är många brott som inte upptäcks.¹ Vidare noteras i skrivelsen att svårigheten att definiera och identifiera vad som utgör avfall är ett grundläggande problem vid all avfallsrelaterad brottslighet. Särskilt stort är problemet när en ifrågasatt avfallstransport stoppas i direkt samband med utpassering över inre gräns, till exempel via en svensk hamn. Det handlar då om situationer som ställer krav på omedelbara ingripanden och snabbt beslutsfattande.²

Mot ovan angiven problembeskrivning och som skäl för att införa krav på skyltning anges i skrivelsen att skyltar skulle leda till en ökad kompetens hos transportörerna gällande avfall och insikt om att det krävs kunskap om godsets status för att kunna transportera detta gods lagligt.³ Syftet med åtgärden skulle främst vara att underlätta och effektivisera urvalet av transporter som stoppas vid tillsynsinsatser. I dagsläget har trafikpolis och tulltjänstemän mycket svårt att sålla ut avfallstransporter ur trafikflödet. A-skytningen skulle enligt skrivelsen utgöra en viktig del i detta.⁴

I skrivelsen noteras dock, samtidigt som krav på skyltning föreslås, att det i Sverige redan krävs tillstånd för avfallstransport enligt 5 kap. 1 § avfallsförordningen även för transportörer som är registrerade för avfallstransport i en annan medlemsstat. Det noteras även att Naturvårdsverket bör få i uppdrag att utreda och föreslå förändringar av bestämmelserna i 5 kap. avfallsförordningen om transport av avfall, eftersom det behöver förtydligas vad som utgör yrkesmässig avfallstransport och vilka avfallstransportörer som ska omfattas av krav på tillstånd respektive anmälan, om båda alternativen ska finnas kvar. Nu gällande bestämmelser är enligt skrivelsen svåra att förstå och utformade på ett sätt som försvårar tillsyn.⁵

Vidare att det, om krav på A-skyt inför, behöver förtydligas, genom kompletterande bestämmelser eller vägledning, om och i så fall under vilka förutsättningar en transport som stoppats och konstaterats sakna A-skyt ska få fortsätta.⁶

¹ Avsnitt 3.1.1

² Avsnitt 3.6

³ Avsnitt 5.1.1

⁴ Avsnitt 5.1.1

⁵ Avsnitt 5.1.1 och 5.2.4

⁶ Avsnitt 5.1.1

Sammantaget noterar Advokatsamfundet att förslaget med införande av krav på skyltar i sig varken torde leda till att fler illegala transporter upptäcks, att regleringen av området ökar på ett sätt som skulle kunna underlätta tillsyn eller lagföring eller i dagsläget underbyggs av andra bestämmelser som skulle kunna medge en tydlig tillämpning. Det är inte sannolikt att den som transporterar avfall illegalt skulle använda sig av en skylt som angav att just avfall transporterades och därmed att risken för tillsyn skulle öka. ("[n]ollalternativet innebär att inget krav finns på A-skylt, vilket gör att selekteringen vid tillsyn av avfallstransporter blir mindre effektiv"⁷).

Ett genomförande av förslaget torde inte på ett märkbart sätt kunna antas öka möjligheten att upptäcka illegala transporter, utan snarare öka risken för rättsosäker sanktion, eftersom bl.a. problemet med tydliga krav och definition av vad som utgör avfall kvarstår. Vidare finns redan idag tillstånd- och anmälningskrav som omfattar företeelsen och som i sig är straffsanktionerade.

Förslaget skulle vidare medföra ökade kostnader för administration för de transportörer som redan har tillstånd. Enligt Advokatsamfundet skulle de eventuella fördelar som skulle följa av ett skyltningskrav inte uppväga de ökade kostnader som förslaget skulle innebära. Förslaget riskerar även att föranleda praktiska tillämpningssvårigheter och oförutsägbarhet.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander

⁷ Avsnitt 7.2.1